

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Prev 413/07
15.11.2007. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Zvezdane Lutovac, Mihaila Rulića, Mirjane Grubić i Vlaste Jovanović, članova veća, u parnici tužilaca AA i BB, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tuženog "VV", čiji je punomoćnik BA advokat, radi poništaja ugovora, vrednost spora 9.800.000,00 dinara, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Višeg trgovinskog suda IX Pž.br.3716/2006 od 24.07.2007. godine, u sednici veća održanoj dana 15.11.2007. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužilaca izjavljena protiv presude Višeg trgovinskog suda IX Pž.br.3716/2006 od 24.07.2007. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Višeg trgovinskog suda IX Pž.br.3716/2006 od 24.07.2007. godine, odbijena je kao neosnovana žalba tužilaca i potvrđena presuda Trgovinskog suda u Valjevu P.br.902/05 od 06.03.2006. godine, kojom je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtev tužilaca kojim su tražili da se utvrdi da su ugovor o kupoprodaji nepokretnosti i ugovori o kupoprodaji akcija bliže navedeni u stavu jedan izreke, zaključeni protivno zakonu i da se isti ponište a tužioci su obavezani da tuženom plate iznos od 165.850,00 dinara na ime parničnih troškova u roku od 8 dana po prijemu presude.

Blagovremenom i dozvoljenom revizijom tužioci pobijaju presudu Višeg trgovinskog suda IX Pž.br.3716/2006 od 24.07.2007. godine zbog pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se nižestepene presude preinače tako što će se usvojiti tužbeni zahtev.

U odgovoru na reviziju tuženi predlaže da se revizija tužilaca odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijanu drugostepenu presudu u smislu člana 399. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" br. 125/04 od 22.11.2004. godine), Vrhovni sud Srbije je našao da revizija tužilaca nije osnovana.

U sprovedenom postupku nema bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP, na koju se u revizijskom postupku pazi po službenoj dužnosti. Revizijom tužilaca se ne ukazuje na druge bitne povrede odredaba parničnog postupka iz ove zakonske odredbe.

Prema stanju u spisima tužioci su podneli tužbu protiv tuženog kojom su tražili da se utvrdi da su ugovor o kupoprodaji nepokretnosti Ov.br.1686/2001 od 20.04.2001. godine zaključen između tužioca prvog reda i tuženog i ugovori o kupoprodaji akcija zaključeni između tužilaca i tuženog br.286 i 287 od 19.04.2001. godine, zaključeni protivno zakonu i da se isti poništavaju.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju tužilac AA je sa pravnim prethodnikom tuženog zaključio ugovor o prodaji nepokretnosti overen pred Opštinskim sudom u Valjevu pod br.1686/2001. Tužilac je pravnom prethodniku tuženog prodao nepokretnosti upisane u KO GG, Republika Crna Gora po ceni od 36.000.000 dinara. Tužioci su sa pravnim prethodnikom tuženog zaključili ugovore o kupoprodaji akcija dana 19.04.2001. godine pod brojem 286 i 287, u ukupnoj vrednosti od 25.000.000 i 11.000.000 dinara. Rešenjem guvernera Narodne banke Srbije od 17.01.2005. godine oduzeta je dozvola za obavljanje poslova osiguranja pravnom prethodniku tužene. Istim rešenjem u obrazloženju konstatovano je da je, u postupku kontrole utvrđeno da je prilikom zaključenja spornog ugovora o kupoprodaji nepokretnosti sa tužiocem društvo postupilo suprotno odredbama člana 54. Zakona o osiguranju imovine i lica i da su ugovori o kupovini akcija ništavi shodno članu 244. Zakona o preduzećima.

Prvostepeni sud odbija tužbeni zahtev sa obrazloženjem da je tužbeni zahtev tužilaca usmeren na poništaj ugovora, nalazeći da nisu ispunjeni uslovi za rušljivost predmetnih ugovora pri čemu je od zaključenja ugovora do podnošenja tužbe proteklo više od tri godine, zbog čega su tužioci prekludirani u pravu da zahtevaju poništaj ugovora.

S obzirom na ovako utvrđeno činjenično stanje, pravilno je drugostepeni sud primenio materijalno pravo kada je potvrdio prvostepenu presudu, kojom je odbijen zahtev tužilaca.

Nisu osnovani revizijski navodi tužilaca da je materijalno pravo pogrešno primenjeno.

Članom 109. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima propisano je da na ništavost sud pazi po službenoj dužnosti i na nju se može pozivati svako zainteresovano lice.

Isticanje ništavosti pred sudom može da bude učinjeno tužbom kojom može da se traži utvrđenje ništavosti, vraćanje onog što je u izvršenju ništavog ugovora dato i da se zahteva naknada štete povodom zaključenog ništavog ugovora.

Međutim iz stanja u spisima proizilazi da je tužbeni zahtev tužilaca nejasan, jer se iz njega ne može sa sigurnošću utvrditi da li tužioci traže poništaj predmetnih ugovora zbog mana volje nastalih prilikom zaključenja ugovora ili traže da se utvrdi da su predmetni ugovori apsolutno ništavi. Ako se izričito traži utvrđenje ništavosti ugovora sud po takvoj tužbi postupa po pravilima koja važe za tužbu za utvrđenje.

Stoga se neosnovano revizijom ističe da su i pored toga što zahtev nije pravilno postavljen sudovi morali po službenoj dužnosti da vode računa da li su sporni ugovori ništavi.

Tačno je da na postojanje razloga apsolutne ništavosti sud pazi po službenoj dužnosti. Međutim, to ne znači da sud to radi po automatizmu. Ovo stoga što se parnica kreće u okvirima dispozicije stranaka koja podrazumeva tužbu i tužbeni zahtev. To znači dalje da materijalno-pravno ovlašćenje postupajućeg suda da po službenoj dužnosti pazi na ništavost proizilazi iz već postojeće tužbe, a za to je potrebno procesno-pravno ovlašćenje. Iz postavljenog zahteva kojim su tužioci tražili da se utvrdi da su sporni ugovori zaključeni protivno zakonu i da se isti ponište, ne proizilazi postojanje takvog procesno pravnog ovlašćenja, jer sud sudi u granicama zahteva stavljenim u postupku u smislu člana 3. stav 1. ZPP.

Stoga je o zahtevu tužilaca za poništaj ugovora dobro odlučeno odbijanjem istog. Prekludiran je tužilac u pravu da traži poništaj ugovora jer je za traženje poništaja protekao rok iz člana 117. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima.

Ostali revizijski navodi tužilaca nisu od pravnog značaja za drugačije presuđenje.

Iz navedenih razloga, a u smislu člana 405. stav 1. Zakona o parničnom postupku, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća - sudija,

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost opravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

NN